

УДК 658.589

DOI: <https://doi.org/10.32782/2415-3583/29.9>**Гаврильченко О.В.**

доктор економічних наук, доцент

Харківський національний економічний університет
імені Семена КузнецяORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0624-2938>

ІННОВАЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ

Обґрунтовано концептуальні підходи до оцінки інноваційного потенціалу підприємства, що базуються на: розмежуванні сукупності ресурсів, що формують інноваційний потенціал, на два типи (наскрізні й специфічні); позиціонуванні персоналу організації в якості домінуючої наскрізної ресурсної складової інноваційного потенціалу; виділенні чотирьох етапів діагностики рівня розвитку інноваційного потенціалу, структурованих по типах ресурсних складових (ревiзiя ресурсів, первісна оцінка ресурсів, інкубація ресурсів, констатація готовності ресурсів). Розглянуто стратегії інноваційного розвитку: стратегія виробничо-інноваційного прориву та стратегія інтелектуального прориву, які передбачають побудову виробничої моделі за типом Кобба-Дугласа на основі аналізу впливу факторів фондовіддачі й продуктивності праці на обсяг реалізації інноваційної продукції.

Ключові слова: інноваційний потенціал, інноваційний розвиток, економічний розвиток, стратегії інноваційного розвитку, інноваційна продукція.

Постановка проблеми. Інноваційний потенціал економічного розвитку підприємств залишається критично важливим для досягнення успіху в сучасному бізнес-середовищі і забезпечення сталого економічного зростання. Серед ключових аспектів важливості інноваційного потенціалу: забезпечення конкурентоспроможності, підвищення продуктивності, розширення ринків і зростання доходів, залучення і утримання талановитого персоналу, вирішення суспільних проблем, підтримка сталого розвитку, відкриття нових можливостей тощо. Інновації є однією з ключових складових конкурентоспроможності підприємств і національних економік загалом.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У роботах Вожжова А.П., Сорокіної С.В., Колесова І.В. [1], Плотницької С.І. [9], Головіної Ю.С. [2], Кабаченко Д.В. [3], Шевлюги О.Г., Олефіренко О.М. [10], та ін. закладено теоретико-методологічний базис проблем інноваційного потенціалу в контексті економічного розвитку підприємств. Автори здебільшого категоризують інновації за різними критеріями, пояснюють важливість і роль інновацій та розвивають методики оцінки інноваційного потенціалу підприємства. Складність та різноманітність аспектів інноваційного потенціалу підприємств вказують на необхідність подальшого дослідження та вдосконалення стратегій у цій сфері.

Мета статті полягає в обґрунтуванні концептуальних підходів до діагностики рівня розвитку інноваційного потенціалу підприємства.

Вклад основного матеріалу дослідження. Необхідність вирішення глобальної задачі формування інноваційної структури національної економічної системи наголошує на необхідності вибору та обґрунтуванні шляхів інноваційного розвитку галузей та комплексів національної економіки України. Зараз, сповільнений хід інтеграції інновацій у господарську практику в значній мірі пояснюється недостатньою ресурсною базою вітчизняних підприємств та неефективними механізмами її управління.

Під інноваційною діяльністю організації правомірно розуміти творчу складову функціональної діяльності організації, що спирається на прогресивні наукові розробки і досягнення, сполучену з переходом в якісний стан більш високого рівня, структуровану за її профільним (традиційним) і непрофільним (нетрадиційним) видами.

Аналіз літературних джерел виявив три основні підходи до трактування поняття «інноваційний потенціал» (табл. 1), що дозволили акцентувати ряд моментів, що формують концептуальну основу оцінки інноваційного потенціалу виду діяльності організації [9]:

Представлення виявлених підходів до інтерпретації інноваційного потенціалу не передбачає їх розгляду як альтернативних, а натомість акцентує на їх взаємозалежності та спільному взаємозв'язку, який обумовлений різними етапами розвитку інноваційного потенціалу.

Розмежування сукупності ресурсів, що формують інноваційний потенціал, на дві категорії:

а) наскрізні ресурси – необхідні для здійснення будь-якого виду інноваційної діяльності, мають однотипні параметричні характеристики та єдині оціночні показники, які обумовлені суттєвим аспектом поняття «інноваційна діяльність»;

б) специфічні ресурси – ресурси, що включають склад, структуру, параметричні характеристики та оціночні показники, які визначаються змістовними аспектами конкретних видів інноваційної діяльності (компонентами інноваційної функціональної діяльності, такими як виробнича, маркетингова, наукова, комерційна тощо).

3. Позиціонування персоналу організації як домінуючої наскрізної ресурсної складової інноваційного потенціалу визначається типовими параметричними характеристиками, такими як рівень кваліфікації, освіта, стаж роботи за професією і вік. Важливо відзначити, що відмінно від специфічних ресурсів, потенційна придатність працівників до інноваційної діяльності не може бути ідентичною ступеню готовності до

Таблиця 1 – Дискусійні трактування поняття «інноваційний потенціал»

Типове визначення	Відмітна особливість підходу
Сукупність ресурсів, необхідних для інноваційної діяльності	Не пред'являє вимог до якості ресурсів
Сукупність ресурсів, що забезпечують можливість інноваційної діяльності	Для всіх ресурсів ототожнює стан потенційної придатності до інноваційної діяльності зі станом готовності до її здійснення
Сукупність ресурсів, які забезпечують готовність до інноваційної діяльності	Позиціонує персонал в якості специфічного ресурсу, для якого стан готовності до інноваційної діяльності не ідентично станом потенційної придатності до її здійснення

Джерело: [9]

її впровадження. Для комплексної оцінки персоналу обов'язково беруться до уваги наступні показники:

а) Рівень професійної конкурентоспроможності, що відображає ступінь відповідності загальних характеристик найманої робочої сили об'єктивним вимогам виробничого потенціалу робочих місць та особистим уподобанням роботодавців. Іншими словами, цей показник вказує на ступінь придатності персоналу для певної виду діяльності.

б) Рівень інноваційної конкурентоспроможності персоналу, який представляє інтегральну оцінку рівня професійної конкурентоспроможності та рівня мотивації персоналу до інноваційної діяльності. Цей показник відображає потенційну готовність персоналу до здійснення інноваційних ініціатив та проєктів.

4. Розрізнення в складі, структурі, параметричних характеристиках та якісних показниках специфічних ресурсів обґрунтовує вживання терміна «інноваційний потенціал виду діяльності» в академічному контексті. Цей термін визначає загальну готовність певної групи ресурсів відповідного якісного рівня до здійснення конкретного виду діяльності.

5. Поділ на чотири етапи діагностики рівня розвитку інноваційного потенціалу (табл. 2) структурується за видами ресурсних компонентів [9].

Логічним завершенням представленої концепції є блок-схема (рис. 1), що відображає процедуру діагностики рівня розвитку інноваційного потенціалу виду діяльності.

Швидкість і якість економічного зростання та розвитку будь-якої відкритої системи безперечно залежать від стану її ресурсного потенціалу, а також умов його формування та нарощування. Прагнучи до досягнення стійкого інноваційного розвитку, організація прагне підібрати такий набір та комбінацію ресурсів (факторів виробництва), при якому інноваційний потенціал організації перевищує суму потенціалів кожного з вхідних ресурсів, взятих окремо. Таким чином, діє принцип синергізму інноваційного розвитку, що передбачає, що збалансоване зростання економічної системи залежить від балансу факторів виробництва, що формують ресурсний потенціал організації. Різні поєднання факторів виробництва, їх інтенсивності та інноваційності використання, надають можливість формування та вияву синергетичних ефектів, які визначають потенційні можливості вибору різних атракторів, які включають в себе різні стратегії та альтернативи розвитку. Важливо враховувати, що, моделюючи комбінації факторів виробництва та вплив інтенсивності їх використання на результати, можна керувати внутрішнім процесом розвитку системи. Розуміючи, що зовнішні

фактори, такі як науково-технічний прогрес, конкуренція та інституційні складові, також впливають на якість змін та зменшують рівень передбачуваності в діяльності підприємства, проте ми вважаємо, що розгляд внутрішніх компонентів факторного потенціалу та аналіз їх впливу на розвиток є ключовим і підвищує стійкість і надійність функціонування системи в цілому [5].

Ураховуючи вищезазначене та з огляду на аналіз наукових теоретичних концепцій у минулому і сучасності, наша пропозиція щодо визначення «інноваційного розвитку економічної системи» має такий вигляд: це процес еволюційного напрямку, який спрямований на досягнення стійкого стану системи завдяки формуванню та дії синергетичних ефектів, які виникають внаслідок взаємодії різних факторів виробництва, що настають у процесі інноваційних перетворень системи. Саме синергетичні ефекти, які виникають в результаті взаємодії факторів виробництва, формують потенціал для якісного інноваційного розвитку системи, і самі фактори, їх структура та динаміка, визначають можливість кількісного зростання [9].

Слід зауважити, що термін «стійкий стан» в даному контексті означає основні результати інноваційного розвитку, що вказують, що якщо розвиток є прогресивним (з високим рівнем інновацій), то це призводить до підняття, у той час як регресивний розвиток (з відсутністю інновацій) призводить до спаду. Обидва ці стани вважаються стійкими, оскільки вони представляють крайні точки розвитку системи. Важливо зазначити, що синергетичні ефекти можуть бути як позитивними, так і негативними. У випадку, коли поєднання факторів виробництва призводять до негативних синергетичних ефектів, розвиток є регресивним, в той час як позитивні синергетичні ефекти вказують на прогресивний розвиток [8].

На нашу думку, використання терміну «синергетичний ефект від поєднання чинників виробництва» є більш обґрунтованим, ніж «оптимальне поєднання ресурсів», оскільки критерій оптимальності завжди передбачає позитивний результат і є вимогою для досягнення прогресивного розвитку. Проте важливо розуміти, що неможливість досягнення оптимального стану не означає автоматично регресивного розвитку системи. Критерій оптимальності завжди визначається конкретними кількісними параметрами росту та обмеженнями, і, як правило, він залишається недосяжним у практичному використанні. З іншого боку, синергетичні ефекти вже реалізуються у господарській діяльності та піддаються моніторингу з метою пошуку нових можливостей для підвищення інноваційного потенціалу розвитку системи.

Таблиця 2 – Етапи діагностики рівня розвитку інноваційного потенціалу виду діяльності

Найменування етапу	Характеристика етапу	Сукупність ресурсів, що формують інвестиційний потенціал	
		Персонал	Специфічні ресурси
1. Ревізія ресурсів	Перевірка наявності всіх ресурсів, необхідних для здійснення конкретного виду інноваційної діяльності	Ревізія професійно кваліфікаційного складу кадрів у розрізі функціональних категорій	Ревізія складу специфічних ресурсів (техніко технологічних, інформаційних, фінансових, інфраструктурних і т.д.)
2. Оцінка ресурсів	Виявлення ступеня придатності ресурсів до здійснення конкретного виду інноваційної діяльності	Оцінка рівня професійної конкурентоспроможності (КПК), що відображає ступінь відповідності типових параметричних характеристик робочої сили вимогам виробничого потенціалу робочих місць	Оцінка рівня придатності ресурсів до здійснення певного виду інноваційної діяльності, що відображає ступінь відповідності «стандарту специфічних ресурсів організації», що забезпечує перехід в новий якісний стан
	Виявлення рівня готовності ресурсів до здійснення конкретного виду інноваційної діяльності	Оцінка рівня мотивації персоналу до інноваційної діяльності та рівня інноваційної конкурентоспроможності, що відображає ступінь відповідності «стандарту конкурентоспроможності персоналу організації», що забезпечує перехід в новий якісний стан	
3. Інкубація ресурсів	Формування належної якості всієї сукупності ресурсів	Розробка заходів, націлених на відповідність досягнутого рівня інноваційної конкурентоспроможності працівників «стандарту конкурентоспроможності персоналу організації»	Розробка заходів, націлених на відповідність досягнутого рівня придатності ресурсів до здійснення певного виду інноваційної діяльності «стандарту специфічних ресурсів організації»
4. Констатація готовності ресурсів	Констатація за результатами повторної діагностики сукупності ресурсів їх готовності до здійснення інноваційної діяльності	Констатація відповідності досягнутого рівня інноваційної конкурентоспроможності працівників «стандарту конкурентоспроможності персоналу організації»	Констатація відповідності досягнутого рівня придатності ресурсів до здійснення певного виду інноваційної діяльності «стандарту специфічних ресурсів організації»

Отже, управління процесом інноваційного розвитку економічної системи – це організована, свідомо, цілеспрямована діяльність, спрямована на вплив як на сам процес руху системи, так і на умови комбінування факторів виробництва, що сприяє просуванню системи вперед завдяки впровадженню інновацій [9].

Механізм управління інноваційним розвитком підприємства включає в себе комплекс ресурсів, методів та інструментів для впливу на інноваційні процеси та базується на принципах самоорганізації системи та координації цілей та напрямків управління ключовими ресурсними сферами на інноваційній основі. Управління інноваційним розвитком підприємства повинно керуватися наступними нормами: впроваджені інновації розглядаються як основні конкурентні переваги підприємства на ринку; рівень прийняття інновацій суспільством та окремим підприємством впливає на швидкість та умови економічного зростання в країні та регіоні; Економічний розвиток підприємства досягається через впровадження системи цільових інноваційних програм.

Базовими ресурсами для будь-якого підприємства є кадри; основний капітал, що формує виробничо-

технічний і технологічний потенціал підприємства; фінансовий потенціал і екологічний потенціал, сформований за рахунок використання природних ресурсів у виробництві. У процесі свого розвитку ресурсна база підприємства зазнає змін – базові потенціали обростають новими якісними властивостями, з'являються нові можливості, формуються конкурентні переваги [6].

Практично всі підприємства потребують розробки комплексної програми синергетичного розвитку ресурсного потенціалу, яка спрямована не тільки на оперативне вирішення виникаючих проблем, а й на активізацію інноваційної діяльності.

Вибір інноваційного атрактора, на нашу думку, можливий, якщо точка біфуркації відповідає максимальному ефекту від використання ресурсного потенціалу підприємств.

Науково-теоретичною основою запропонованої концепції виступають дослідження математика К.У. Кобба, економіста П.Х. Дугласа і отримана ними виробнича функція, що описує залежність обсягу продукції галузі від витрат праці і капіталу, в якій праця і капітал взаємозамінні, а ефект від масштабу постійний:

$$y_t = K_t^a \times L_t^{a-1}$$

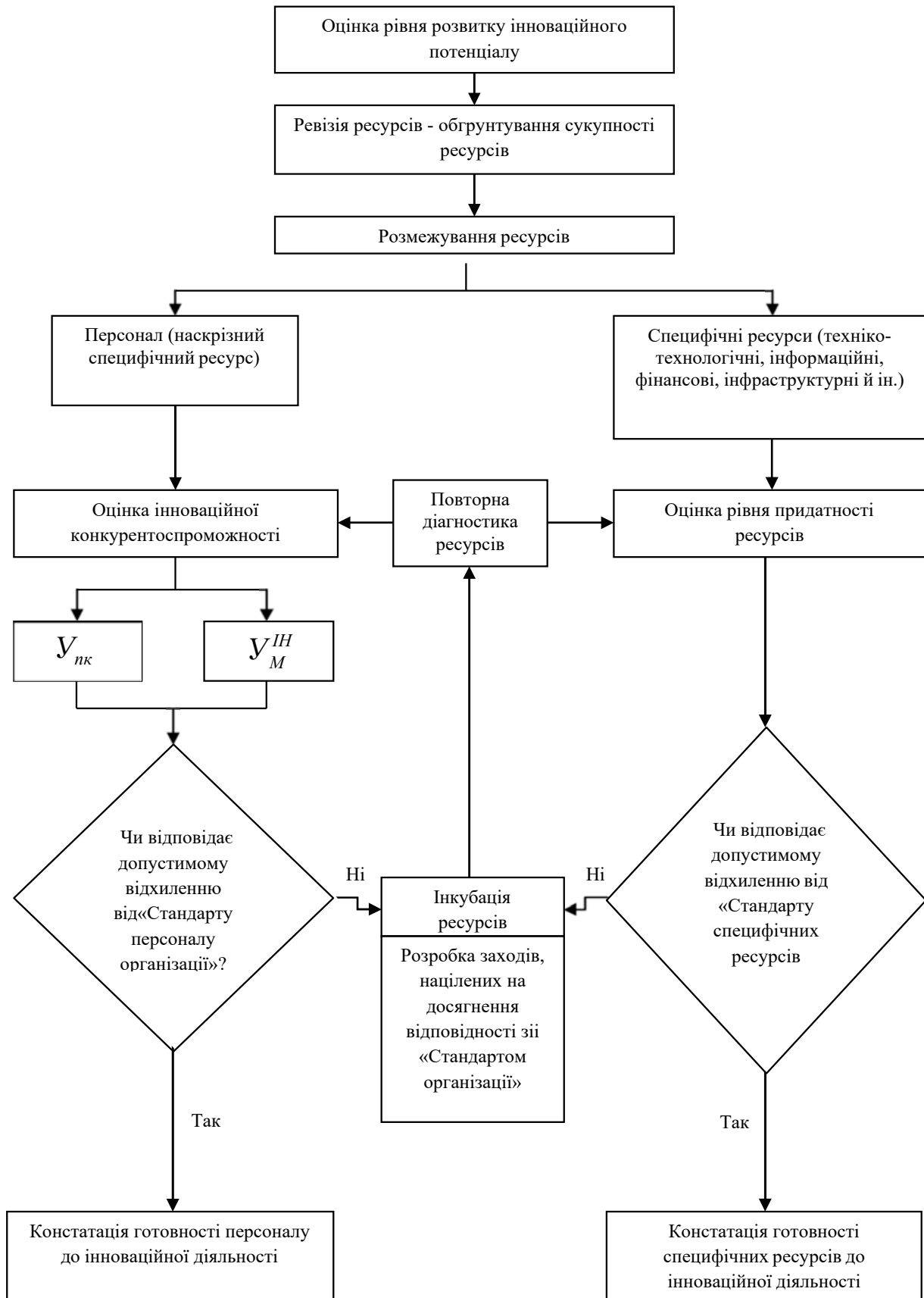

Рисунок 1 – Блок-схема діагностики рівня розвитку інноваційного потенціалу [9]

де t – часовий фактор;
 α – показник еластичності.

$$a = b_i \times \frac{x_i}{y_i}$$

де b_i – коефіцієнт кореляції рівняння регресії факторної ознаки;

x_i – середнє значення факторної ознаки (фондовіддачі) по досліджуваному обсягу сукупності;

y_i – середнє значення результативної ознаки (обсяг реалізації продукції).

Розглядаючи інноваційний розвиток, як процес, ми виходимо з того, що основою прогресу системи є базовий ресурс (капітал або праця), який в даний час має потенціал випереджального розвитку.

У ході інноваційного розвитку «відстаючі» ресурси підтягуються до рівня «ведучого» ресурсу і настає стан рівноваги – баланс ресурсів відповідає сталому розвитку виробничої системи. Даний баланс формується за принципом корпоратизації ресурсів.

Корпоратизація ресурсів розглядається нами як об'єднання потенціалів окремих ланок виробництва в єдиний суб'єкт – корпорацію, який виступає носієм загального інтересу підрозділів, що вступили до корпорації. При цьому корпоратизація ресурсів – це величина потокова, що представляє собою скоординований, оптимального обсягу потік ресурсів, готових брати участь у виробничому процесі в якості факторів виробництва з максимальною віддачею і забезпечити перехід до ресурсозберігаючої організаційної структури. Проте, враховуючи, що розвиток є перманентним процесом, що супроводжується постійними змінами зовнішнього середовища, ми робимо припущення, що якийсь із базових ресурсів завжди виступає провідним фактором інноваційного розвитку підприємства, відправною точкою економічного зростання.

Грунтуючись на виробничій функції Кобба-Дугласа, стверджуємо, що, якщо випуск продукції є константою, то скорочення витрат праці компенсується зростанням витрат капіталу.

Стратегічні атрактори для даної виробничої функції представлені нами у вигляді матриці (рис. 2).

Стратегія виробничо-інноваційного прориву реалізується в тому випадку, якщо рушійним чинником інноваційного розвитку є капітал підприємства. Тоді підприємство має всі можливості формування такої матеріально-виробничої бази, яка робить можливим випуск сучасної якісно нової продукції, впровадження інноваційних розробок. Якщо при цьому трудові ресурси та похідні від них інтелектуальні ресурси не повною мірою відповідають якісним та інноваційним характеристикам виробничої бази, то для таких підприємств доцільна покупка інноваційних продуктів і проектів, комерціалізація готових наукових розробок і впровадження їх у власний виробничий процес, що і буде основою інноваційного розвитку для даної групи учасників інноваційного процесу.

Стратегія інтелектуального прориву властива підприємствам, капітальна і фінансова база яких розвинена слабше, ніж конструкторсько-проектувальна, інтелектуальна база. Наявний трудовий та інтелектуальний потенціал, в цьому випадку, покликаний стати точкою інноваційного зростання. Такі підприємства, маючи обмежені можливості реалізації власних інновацій на власній виробничій базі, повинні генерувати їх і реалізовувати програми інноваційного розвитку за рахунок трансферту створених ними проектів, продуктів та інноваційних розробок [4].

Висновки. Обгрунтовано концептуальні підходи до оцінки інноваційного потенціалу підприємства, що базуються на: розмежуванні сукупності ресурсів, що формують інноваційний потенціал, на два типи (наскрізні й специфічні); позиціонуванні персоналу організації в якості доміантної наскрізної ресурсної складової інноваційного потенціалу; виділенні чотирьох етапів діагностики рівня розвитку інноваційного потенціалу, структурованих по типах ресурсних складових (ревізія ресурсів, первісна оцінка ресурсів, інкубація ресурсів, констатація готовності ресурсів).

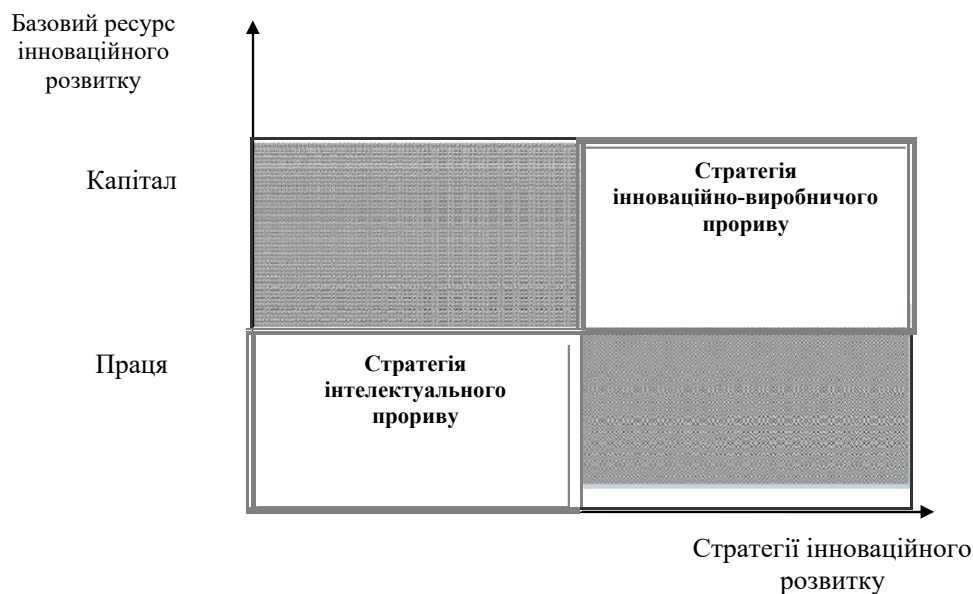

Рисунок 2 – Пропоновані стратегії інноваційного розвитку

Розглянуті стратегії інноваційного розвитку: стратегія виробничо-інноваційного прориву та стратегія інтелектуального прориву. Стратегії передбачають побудову виробничої моделі за типом Кобба-Дугласа на основі аналізу впливу факторів фондовіддачі й про-

дуктивності праці на обсяг реалізації інноваційної продукції. Дослідження концептуальних підходів до оцінки інноваційного потенціалу підприємства визначають перспективи подальших розвідок у даному напрямі.

Список використаних джерел:

1. Вожжов А.П., Сорокіна С.В., Колесова І.В. Управління фінансами суб'єктів господарювання: практикум : навч. посіб. Київ : Знання, 2014. 324 с.
2. Головіна Ю.С. Інноваційний потенціал підприємства. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2010. № 4. Т. 2. С. 182–185.
3. Кабаченко Д.В. Оцінка ефективності та обґрунтування доцільності впровадження інвестиційного проекту на підприємстві. Стабілізація економіки України: новітні моделі та механізми досягнення : монографія / за заг. ред. Г.О. Дорошенко, М.С. Пашкевич. Дніпропетровськ : НГУ, 2015. С. 42–51.
4. Коваль С.В. Розвиток ринку плодоягідної продукції і підвищення ефективності функціонування садівницьких підприємств регіону : автореферат дисер. на здобуття ступеня канд. екон. наук. Миколаїв : МДАУ, 2007. С. 20.
5. Макаренко П.М. Організація й економічний механізм адаптації аграрного господарювання до ринково-підприємницького середовища : автореферат дисер. на здобуття наук. ступеня докт. екон. наук. Харків, 1999. 32 с.
6. Олійник О.В. Підходи до оцінки фінансової стійкості господарюючого суб'єкта. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2005. № 4. Ч. 2. Т. 2. С. 111–113.
7. Чухно А.А., Єщенко П.С., Клименко Г.Н. та ін. Основи економічної теорії : Підручник / за ред. Чухно А.А. Київ : Вища школа, 2001. 606 с.
8. Піддубна Л.І., Піддубна А.І. Конкурентоспроможність у новій системі координат. *Економіка розвитку*. 2005. № 2. С. 24–29.
9. Плотницька С.І. Формування внутрішнього інноваційного середовища аграрних підприємств. *Ефективна економіка*. 2015. № 2. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4476>
10. Шевлюга О.Г., Олєфіренко О. М. Дослідження впливу технологічних інновацій на ринок технологій і розвиток підприємства. *Маркетинг і менеджмент інновацій*. 2011. № 4 (1). С. 38–44.

References:

1. Vozhzhov A.P., Sorokina S.V., Kolesova I.V. (2014) *Upravlinnia finansamy subiektiv hospodariuvannia* [Financial management of business entities]. Kyiv: Znannia. (in Ukrainian)
2. Holovina Yu.S. (2010) Innovatsiyniy potentsial pidpriemstva [Innovative potential of the enterprise]. *Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu*, vol. 2, no. 4, pp. 182–185.
3. Kabachenko D.V. (2015) *Otsinka efektyvnosti ta obgruntuvannia dotsilnosti vprovadzhennia investytsiynoho proektu na pidpriemstvi. Stabilizatsiia ekonomiky Ukrainy: novitni modeli ta mekhanizmy dosiahnennia* [Evaluation of the effectiveness and justification of the feasibility of the implementation of the investment project at the enterprise. Stabilization of the economy of Ukraine: the latest models and mechanisms of achievement]. Dnipropetrovsk: NHU6 pp. 42–51.
4. Koval S.V. (2007) *Rozvytok rynku plodoiahidnoi produktsii i pidvyshchennia efektyvnosti funktsionuvannia sadivnytskykh pidpriemstv rehionu* [Development of the market for fruit and berry products and increasing the efficiency of the functioning of horticultural enterprises in the region] (PhD Thesis), Mykolaiv: MDAU.
5. Makarenko P.M. (1999) *Orhanizatsiia y ekonomichnyi mekhanizm adaptatsii ahrarnoho hospodariuvannia do rynkovo-pidpriemnytskoho seredovyscha* [Organization and economic mechanism of adaptation of agricultural management to the market and business environment] (PhD Thesis), Kharkiv.
6. Oliinyk O. V. (2005) *Pidkhody do otsinky finansovoi stiikosti hospodariuiuchoho subiekta* [Approaches to assessing the financial stability of a business entity]. *Visnyk khmelnytskoho natsionalnoho universytetu*, vol. 2, no. 4, pp. 111–113.
7. Chukhno A.A., Yeshchenko P.S., Klymenko H.N. (2001) *Osnovy ekonomichnoi teorii* [Foundations of economic theory]. Kyiv: Vyscha shkola. (in Ukrainian).
8. Piddubna L.I., Piddubna A.I. (2005) *Konkurentospromozhnist u novii systemi koordynat* [Competitiveness in the new coordinate system]. *Ekonomika rozvytku*, no. 2, pp. 24–29.
9. Plotnytska S.I. (2015) *Formuvannia vnutrishnoho innovatsiynoho seredovyscha ahrarnykh pidpriemstv* [Formation of the internal innovative environment of agrarian enterprises] *Efektyvna ekonomika* (electronic journal), no. 2. Available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4476> (accessed 13 November 2022).
10. Shevliuha O.H., Olefirenko O.M. (2011) *Doslidzhennia vplyvu tekhnolohichnykh innovatsii na rynek tekhnolohii i rozvytok pidpriemstva* [Study of the impact of technological innovations on the technology market and enterprise development]. *Marketing i menedzhment innovatsii*, no. 4 (1), pp. 38–44.

Havrylchenko Olena

Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics

INNOVATION POTENTIAL OF ECONOMIC DEVELOPMENT OF ENTERPRISES

The purpose of the article is to justify conceptual approaches to diagnosing the level of development of the innovative potential of the enterprise. As a result of the study, conceptual approaches to the evaluation of the innovative potential of the enterprise are substantiated, which are based on: dividing the set of resources that form the innovative potential into two types (cross-cutting and specific); positioning of the organization's personnel as a dominant end-to-end resource component of the innovative potential; allocation of four stages of diagnosis of the level of development of

innovative potential, structured by types of resource components (revision of resources, initial assessment of resources, incubation of resources, ascertainment of readiness of resources). A block diagram of diagnostics of the level of development of innovative potential has been built. On the basis of the analysis of scientific and theoretical ideas of the past and the present, definitions were formulated that serve as the basis of the conducted and further research, namely "innovative activity of the organization", "innovative development of the economic system", "management of innovative development of the economic system". It has been proven that it is the synergistic effect of the interaction of production factors that forms the potential of qualitative innovative development of the system, and the factors themselves, their structure and dynamics determine the possibilities of quantitative growth. The main imperatives on which the management of innovative development of the enterprise should be based are defined. The strategies of innovative development are considered: the strategy of production and innovation breakthrough and the strategy of intellectual breakthrough, which provide for the construction of a production model according to the Cobb-Douglas type based on the analysis of the influence of factors of return on capital and labor productivity on the volume of sales of innovative products. The study of conceptual approaches to the evaluation of the innovative potential of the enterprise determines the prospects for further research in this direction.

Key words: *innovative potential, innovative development, economic development, innovative development strategies, innovative products.*

JEL classification: M21, O30
